

2020 Rhif WG20-50

Cynllun Grant Dysgu Llywodraeth Cymru (Addysg Bellach) (Cymru) 2020

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Cynllun)

Mae'r Cynllun hwn yn darparu ar gyfer talu grant sy'n dibynnu ar brawf modd ("Grant Dysgu Llywodraeth Cymru") er mwyn helpu i dalu costau astudio, ar gyfer myfyrwyr 19 oed neu drosodd sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ac yn dilyn cyrsiau addysg bellach dynodedig yn ystod y flwyddyn academaidd sy'n dechrau ar neu ar ôl 1 Medi 2020. Mae Grant Dysgu Llywodraeth Cymru ar gael i fyfyrwyr cymwys pa un ai yng Nghymru ynteu rhywle arall yn y Deyrnas Unedig y byddant yn dewis astudio.

Daw'r Cynllun i rym ar 1 Medi 2020 ac mae'n gymwys mewn cysylltiad â'r flwyddyn academaidd sy'n dechrau ar neu ar ôl 1 Medi 2020 ond cyn 1 Medi 2021.

Bydd Cynllun Grant Dysgu Llywodraeth Cymru (Addysg Bellach) (Cymru) 2019 (2019 Rhif 25) yn parhau mewn grym mewn cysylltiad â'r flwyddyn academaidd sy'n dechrau ar neu ar ôl 1 Medi 2019 ond cyn 1 Medi 2020.

2020 Rhif WG20-50

Cynllun Grant Dysgu Llywodraeth Cymru (Addysg Bellach) (Cymru) 2020

Mae'r Cynllun hwn yn gweithredu o dan adrannau 14, 15 ac 16 o Ddeddf Addysg 2002 ac yn gymwys mewn perthynas â blwyddyn academaidd 2020/2021.

RHAN 1 CYFFREDINOL

Enwi a chymhwysio

1.—(1) Enw'r Cynllun hwn yw Cynllun Grant Dysgu Llywodraeth Cymru (Addysg Bellach) (Cymru) 2020.

(2) Mae'r Cynllun hwn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2.—(1) Yn y Cynllun hwn—

ystyr “addysg uwch” (“*higher education*”) yw addysg a ddarperir drwy gyfrwng cwrs o unrhyw ddisgrifiad a geir yn Atodlen 6 i Ddeddf Diwygio Addysg 1988(1);

ystyr “Aelod-wladwriaeth” (“*Member State*”) yw Aelod-wladwriaeth o'r Undeb Ewropeaidd;

ystyr “Blwyddyn Academaidd 2020/2021” (“*Academic Year 2020/2021*”) yw'r cyfnod o ddeuddeng mis sy'n dechrau ar—

- (a) 1 Medi 2020 pan fo blwyddyn academaidd y cwrs dynodedig o dan sylw yn dechrau ar neu ar ôl 1 Medi 2020 a chyn 1 Ionawr 2021;
- (b) 1 Ionawr 2021 pan fo blwyddyn academaidd y cwrs dynodedig o dan sylw yn dechrau ar neu ar ôl 1 Ionawr 2021 a chyn 1 Ebrill 2021;
- (c) 1 Ebrill 2021 pan fo blwyddyn academaidd y cwrs dynodedig o dan sylw yn dechrau ar neu ar ôl 1 Ebrill 2021 a chyn 1 Gorffennaf 2021;
- (d) 1 Gorffennaf 2021 pan fo blwyddyn academaidd y cwrs dynodedig o dan sylw yn

(1) 1988 p. 40.

dechrau ar neu ar ôl 1 Gorffennaf 2021 a chyn
1 Medi 2021;

ystyr “blwyddyn dreth” (“*tax year*”) yw blwyddyn
dreth 2019 neu flwyddyn dreth 2021, yn ôl yr hyn
y mae’r cyd-destun yn mynnu;

ystyr “blwyddyn dreth 2019” (“*2019 tax year*”)
yw’r cyfnod o ddeuddeng mis sy’n dod i ben ar 5
Ebrill 2019;

ystyr “blwyddyn dreth 2021” (“*2021 tax year*”)
yw’r cyfnod o ddeuddeng mis sy’n dod i ben ar 5
Ebrill 2021;

ystyr “ceisydd” (“*applicant*”) yw person sy’n
gwneud cais am gymorth yn unol â pharagraff 6;

ystyr “corff dyfarnu cydnabyddedig” (“*recognised
awarding body*”) yw Awdurdod Cymwysterau’r
Alban(1), corff dyfarnu sydd wedi ei gymeradwyo
ac sy’n cael ei reoleiddio gan Awdurdod
Cymwysterau’r Alban yn unol â Deddf Addysg
(Yr Alban) 1996(2), Cyngor Gogledd Iwerddon ar
gyfer y Cwricwlwm, Arholiadau ac Asesiadau(3),
cyrff a gydnabyddir o dan adran 132 o Ddeddf
Prentisiaethau, Sgiliau, Plant a Dysgu 2009(4) a
chyrff neu bersonau a gydnabyddir o dan adran
30(1)(e) o Ddeddf Addysg 1997(5) neu Ran 3 o
Ddeddf Cymwysterau Cymru 2015(6);

ystyr “CThEM” (“*HMRC*”) yw Cyllid a Thollau Ei
Mawrhydi;

ystyr “cwrs dynodedig” (“*designated course*”), at
ddibenion y Cynllun hwn a Blwyddyn
Academaidd 2020/2021, yw cwrs o addysg (ac
eithrio addysg uwch) neu hyfforddiant—

- (a) sy’n arwain naill ai at gymwysterau hyd at a
chan gynnwys Cymwysterau Cenedlaethol
Lefel 3 a ddyroddir gan gorff dyfarnu
cydnabyddedig, neu at gyflawni rhaglen
ddysgu bersonol a gyllidir gan Lywodraeth
Cymru o dan y maes rhaglen Paratoi ar gyfer
Bywyd a Gwaith;
- (b) a ddarperir gan (neu a gyflenwir gan)
sefydliad addysg bellach neu ddarparwr
addysg neu hyfforddiant arall; ac
- (c) a gyllidir gan—
 - (i) Llywodraeth Cymru;

(1) Sefydlwyd Awdurdod Cymwysterau’r Alban gan Orchymyn
Awdurdod Cymwysterau’r Alban (Sefydlu) (Yr Alban) 1996 (O.S.
1996/2248).

(2) 1996 p. 43.

(3) Sefydlwyd Cyngor Gogledd Iwerddon ar gyfer y Cwricwlwm,
Arholiadau ac Asesiadau gan Erthygl 73 o Orchymyn Addysg
(Gogledd Iwerddon) 1998 (O.S. 1998/1759).

(4) 2009 p. 22.

(5) 1997 p. 44 (wedi ei diddymu bellach, yn ddarostyngedig i
ddarpariaethau arbed a throsiannol).

(6) 2015 decc 5.

- (ii) yr Asiantaeth Cyllido Addysg a Sgiliau(1); neu
- (iii) awdurdod cyhoeddus sy'n gyfrifol am gyllido addysg (ac eithrio addysg uwch) a hyfforddiant sy'n addas i ofynion personau 19 oed neu drosodd yn yr Alban neu Ogledd Iwerddon;

ystyr “cyfnod o astudio llawnamser” (“*period of full-time study*”) yw cyfnod o astudio ar un neu ragor o gyrsiau dynodedig sy'n cynnwys 500 neu ragor o oriau cyswllt yn ystod Blwyddyn Academaidd 2020/2021;

ystyr “cyfnod o astudio rhan-amser” (“*period of part-time study*”) yw cyfnod o astudio ar un neu ragor o gyrsiau dynodedig sy'n cynnwys dim llai na 275 o oriau cyswllt a dim mwy na 499 o oriau cyswllt yn ystod Blwyddyn Academaidd 2020/2021;

ystyr “cymorth” (“*support*”) yw cymorth ariannol ar ffurf Grant Dysgu Llywodraeth Cymru a roddir gan Weinidogion Cymru yn unol â'r Cynllun hwn;

ystyr “cytundeb grant dysgu” (“*learning grant agreement*”) yw dogfen sy'n cynnwys unrhyw gydnabyddiaethau a chadarnhadau sy'n ofynnol gan Weinidogion Cymru mewn perthynas â Grant Dysgu Llywodraeth Cymru;

ystyr “Deddfau Treth Incwm” (“*Income Tax Acts*”) yw pob deddfiad sy'n ymwneud â threth incwm, gan gynnwys unrhyw ddarpariaethau mewn unrhyw ddeddfiadau sy'n ymwneud â threthu incwm ac enillion trethadwy cwmnïau a dosbarthiadau gan gwmnïau sy'n ymwneud â threth incwm;

ystyr “Grant Dysgu Llywodraeth Cymru” (“*Welsh Government Learning Grant*”) yw cymorth ariannol ar ffurf grant yn unol â'r Cynllun hwn;

mae i “incwm yr aelwyd” (“*household income*”) yr ystyr a roddir ym mharagraff 9;

cyfrifir “incwm gweddilliol” (“*residual income*”) yn unol â pharagraffau 10 i 13;

ystyr “incwm trethadwy” (“*taxable income*”) yw cyfanswm yr incwm y codir treth incwm ar y person hwnnw amdano fel y'i penderfynir—

- (i) yng Ngham 1 o'r cyfrifiad yn adran 23 o Ddeddf Treth Incwm 2007(2);
- (ii) yn unol â deddfwriaeth treth incwm Aelod-wladwriaeth arall sy'n gymwys i

(1) <https://www.gov.uk/government/organisations/education-and-skills-funding-agency>

(2) 2007 p. 3; diwygiwyd adran 23 gan Ddeddf Cyllid 2009 (p. 10), Atodlen 1, paragraff 6(o)(i), Deddf Cyllid 2013 (p. 29), Atodlen 3, paragraff 2(2), a Deddf Cyllid 2014 (p. 26), Atodlen 17(3), paragraff 19.

incwm y person, cyn cymhwyso unrhyw ddidyniadau neu ryddhadau, ac nad yw'n cynnwys y £30,000 cyntaf o unrhyw daliadau dileu swydd a geir; neu

- (iii) pan fo deddfwriaeth mwy nag un Aelod-wladwriaeth yn gymwys i'r cyfnod, y deddfwriaeth y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried y bydd y person yn talu'r swm mwyaf o dreth yn unol â hi yn y cyfnod hwnnw cyn cymhwyso unrhyw ddidyniadau neu ryddhadau, ac nad yw'n cynnwys y £30,000 cyntaf o unrhyw daliadau dileu swydd a geir (ac eithrio fel y'i darperir fel arall ym mharagraff 12), sy'n gymwys;

ystyr “llofnod electronig” (“*electronic signature*”) yw cymaint o unrhyw beth ar ffurf electronig ag sydd—

- (a) wedi ei ymgorffori mewn unrhyw gyfathrebiad electronig neu ddata electronig neu sydd fel arall wedi ei gysylltu yn rhesymegol â hwy; a
- (b) yn honni ei fod wedi ei ymgorffori neu wedi ei gysylltu felly at ddiben cael ei ddefnyddio i gadarnhau bod y cyfathrebiad neu'r data yn ddilys, bod y cyfathrebiad neu'r data yn gyflawn, neu'r ddau;

caiff “llofnodi” (“*signed*”) gynnwys llofnodi drwy lofnod electronig ar unrhyw ffurf sy'n ofynnol gan Weinidogion Cymru;

mae i “myfyriwr cymwys” (“*eligible student*”) yr ystyr a roddir ym mharagraff 3;

mae i “myfyriwr cymwys annibynnol” (“*independent eligible student*”) yr ystyr a roddir ym mharagraff 14;

ystyr “oriau cyswllt” (“*contact hours*”) yw'r cyfnod o amser, a fynegir mewn oriau, y mae myfyriwr cymwys yn cael ei addysgu neu ei oruchwylio mewn cysylltiad ag ef yn ystod cyfnodau o astudio neu ymarfer;

ystyr “partner” (“*partner*”)—

- (a) mewn perthynas â myfyriwr cymwys annibynnol, yw unrhyw un o'r canlynol—
 - (i) priod y myfyriwr cymwys annibynnol;
 - (ii) partner sifil y myfyriwr cymwys annibynnol;
 - (iii) person sy'n byw fel arfer gyda'r myfyriwr cymwys annibynnol fel ei bartner sifil;
 - (iv) person sy'n byw fel arfer gyda'r myfyriwr cymwys annibynnol fel ei briod;

- (b) mewn perthynas â rhiant myfyriwr cymwys, yw unrhyw un o'r canlynol, ac eithrio rhiant arall i'r myfyriwr cymwys—
 - (i) priod rhiant y myfyriwr cymwys;
 - (ii) partner sifil rhiant y myfyriwr cymwys;
 - (iii) person sy'n byw fel arfer gyda rhiant y myfyriwr cymwys fel priod y rhiant;
 - (iv) person sy'n byw fel arfer gyda rhiant y myfyriwr cymwys fel partner sifil y rhiant; ac

ystyr “rhiant” (“*parent*”) yw rhiant naturiol neu fabwysiadol.

(2) Pan fo incwm trethadwy person yn cael ei gyfrifiannu yn unol â deddfwriaeth treth incwm Aelod-wladwriaeth arall, ac eithrio drwy gyfeirio at gyfnod o ddeuddeng mis sy'n dod i ben ar 5 Ebrill mewn unrhyw flwyddyn, bernir mai ystyr “blwyddyn dreth 2019” a “blwyddyn dreth 2021” yw pa gyfnod bynnag o ddeuddeng mis sy'n gymwysadwy at ddibenion cyfrifiannu incwm trethadwy person o dan y ddeddfwriaeth treth incwm honno sy'n dod i ben yn union cyn 1 Medi 2019 ac 1 Medi 2021, yn eu trefn.

(3) Ac eithrio fel y'i darperir ym mharagraff 12(5), pan fo incwm yn dod i law mewn arian cyfred ac eithrio sterling, gwerth yr incwm hwnnw at ddibenion y Cynllun hwn—

- (a) os prynir sterling gyda'r incwm, yw'r swm mewn sterling a geir;
- (b) fel arall, yw gwerth y sterling y byddai'r incwm yn ei brynu gan ddefnyddio'r gyfradd ar gyfartaledd ar gyfer y mis y daeth i law ynddo, sef cyfradd a gyhoeddir gan CThEM ar gyfer y flwyddyn galendr sy'n dod i ben cyn dechrau'r flwyddyn y mae incwm yr aelwyd i'w asesu mewn cysylltiad â hi⁽¹⁾.

RHAN 2

CYMHWYSTRA

Cymhwystra

3.—(1) Mae myfyriwr cymwys yn cymhwyso i gael cymorth mewn cysylltiad â chyfnod o astudio llawnamser neu gyfnod o astudio rhan-amser yr ymgymerir ag ef yn ystod Blwyddyn Academaidd 2020/2021, yn ddarostyngedig i'r Cynllun hwn ac yn unol ag ef.

(1) <https://www.gov.uk/government/collections/exchange-rates-for-customs-and-vat>.

(2) Mae person yn fyfyrwr cymwys mewn cysylltiad â chwrs dynodedig—

- (a) os yw Gweinidogion Cymru, wrth asesu cais y person am gymorth, yn penderfynu bod y person yn dod o fewn un o'r categorïau a nodir yn Rhan 2 o'r Atodlen i'r Cynllun hwn;
- (b) os cyrhaeddodd y person 19 oed ar 1 Medi 2020 neu cyn y dyddiad hwnnw;
- (c) os nad yw'r person yn anghymwys oherwydd is-baragraff (3); a
- (d) os yw'r person wedi llofnodi cytundeb grant dysgu.

(3) Mae person yn anghymwys—

- (a) os yw'r person, ym marn Gweinidogion Cymru, wedi dangos ei fod yn anffit oherwydd ei ymddygiad i gael Grant Dysgu Llywodraeth Cymru;
- (b) os yw'r person eisoes wedi cael Grant Dysgu Llywodraeth Cymru mewn perthynas â'i bresenoldeb ar unrhyw gwrs yn ystod Blwyddyn Academaidd 2020/2021; neu
- (c) os rhoddwyd i'r person neu os talwyd iddo mewn perthynas â'i bresenoldeb ar y cwrs—
 - (i) cyllid ar wahân gan Lywodraeth Cymru mewn cysylltiad â rhaglen dysgu seiliedig ar waith(1); neu
 - (ii) unrhyw gymorth ariannol arall o gronfeydd cyhoeddus a benderfynir gan Weinidogion Cymru.

Dilyniant academaidd

4.—(1) Yn ddarostyngedig i is-baragraff (2) a pharagraff 5, ni chaiff Gweinidogion Cymru dalu Grant Dysgu Llywodraeth Cymru i fyfyrwr cymwys mewn cysylltiad â Blwyddyn Academaidd 2020/2021 neu ran o'r flwyddyn honno oni bai eu bod wedi eu bodloni, ar sail resymol, fod y cyfnod o astudio o dan sylw yn golygu dilyniant academaidd i'r myfyrwr o'i gymharu ag astudiaethau yr ymgymerodd y myfyrwr â hwy mewn blynyddoedd academaidd blaenorol.

(2) Caiff Gweinidogion Cymru dalu Grant Dysgu Llywodraeth Cymru i fyfyrwr cymwys am flwyddyn academaidd sy'n cael ei hail-wneud os yw'r flwyddyn honno yn ail-wneud blwyddyn academaidd flaenorol cwrs dynodedig nad oedd y myfyrwr yn gallu ei chwblhau am resymau a ystyrir gan Weinidogion Cymru yn rhai anorchfygol.

(1) Cyflwynir Rhaglenni Dysgu Seiliedig ar Waith o dan adrannau 31 i 35 o Ddeddf Dysgu a Sgiliau 2000 (p. 21), adran 10 o Ddeddf Addysg 1996 (p. 56), adran 2 o Ddeddf Cyflogaeth a Hyfforddiant 1973 (p. 50) ac adrannau 60 a 58A o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32).

Trosglwyddiadau

5. Pan fo myfyriwr sydd â hawlogaeth i gael Grant Dysgu Llywodraeth Cymru mewn cysylltiad â chwrs dynodedig yn trosglwyddo i gwrs dynodedig arall sy'n gyfnod o astudio llawnamser neu'n gyfnod o astudio rhan-amser yn ystod Blwyddyn Academaidd 2020/2021, caiff Gweinidogion Cymru dalu Grant Dysgu Llywodraeth Cymru i'r myfyriwr hwnnw am weddill Blwyddyn Academaidd 2020/2021, ac eithrio na fydd unrhyw Grant Dysgu Llywodraeth Cymru yn daladwy—

- (a) os yw Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni, ar sail resymol, nad yw'r cwrs dynodedig newydd yn golygu dilyniant academaidd i'r myfyriwr o'i gymharu â'r cwrs dynodedig y mae wedi trosglwyddo ohono; a
- (b) os yw'r myfyriwr yn ymrestru ar y cwrs dynodedig y mae'n trosglwyddo iddo fwy nag 20 wythnos ar ôl dechrau'r cwrs blaenorol.

RHAN 3

CEISIADAU A HAWLOGAETH

Ceisiadau

6.—(1) Bydd ceisydd yn gwneud cais am gymorth drwy lenwi a chyflwyno i Weinidogion Cymru—

- (a) y cytundeb grant dysgu wedi ei lofnodi gan y ceisydd; a
- (b) os yw'n ofynnol gan Weinidogion Cymru, gais ar unrhyw ffurf sy'n ofynnol gan Weinidogion Cymru.

(2) Rhaid i unrhyw ddogfennau sy'n ofynnol gan Weinidogion Cymru gael eu cyflwyno gyda'r cytundeb grant dysgu ac unrhyw gais, a hynny erbyn unrhyw amser sy'n ofynnol gan Weinidogion Cymru.

(3) Caiff Gweinidogion Cymru gymryd unrhyw gamau a gwneud unrhyw ymholiadau y maent yn ystyried eu bod yn angenrheidiol i benderfynu a yw'r ceisydd yn fyfyrwr cymwys, a yw'r ceisydd yn cymhwyso i gael cymorth a swm y cymorth sy'n daladwy, os oes rhywfaint.

(4) Rhaid i Weinidogion Cymru hysbysu'r ceisydd pa un a yw'r ceisydd yn cymhwyso i gael cymorth ai peidio, ac os yw'r ceisydd yn cymhwyso, swm y cymorth sy'n daladwy, os oes rhywfaint, mewn cysylltiad â Blwyddyn Academaidd 2020/2021.

(5) Caiff ceisydd wneud cais am ailasesiad, neu caiff Gweinidogion Cymru ailasesu a yw'r ceisydd yn cymhwyso i gael cymorth, os bydd unrhyw un neu ragor o amgylchiadau'r ceisydd sy'n berthnasol i'w

gais yn newid, naill ai cyn neu yn ystod Blwyddyn Academaidd 2020/2021.

(6) Mae is-baragraffau (3) a (4) yn gymwys mewn perthynas ag ailasesiad o'r fath.

(7) Pan fo ailasesiad yn cael ei gynnal o dan is-baragraff (5) a bo Gweinidogion Cymru yn gwneud hysbysiad dilynol o dan is-baragraff (4) fod y ceisydd yn cymhwyso i gael cymorth, caiff Gweinidogion Cymru—

- (a) ôl-ddyddio'r taliad i'r dyddiad y cawsant gais y ceisydd am ailasesiad; neu
- (b) ôl-ddyddio'r taliad i'r dyddiad y newidiodd amgylchiadau'r ceisydd.

Hawlogaeth i gael grant

7.—(1) (Yn ddarostyngedig i baragraffau 8 a 15) mae myfyriwr cymwys sy'n cymhwyso i gael cymorth mewn cysylltiad â chyfnod o astudio llawnamser yn unol â'r Cynllun hwn â hawlogaeth i gael Grant Dysgu Llywodraeth Cymru fel a ganlyn—

- (a) pan fo incwm yr aelwyd yn £6,120 neu lai neu pan fo'r myfyriwr yn berson sy'n ymadael â gofal, mae'r myfyriwr â hawlogaeth i gael £1,500;
- (b) pan fo incwm yr aelwyd yn fwy na £6,120 ond nid yn fwy na £12,235, mae'r myfyriwr â hawlogaeth i gael £750; ac
- (c) pan fo incwm yr aelwyd yn fwy na £12,235 ond nid yn fwy na £18,370, mae'r myfyriwr â hawlogaeth i gael £450.

(2) (Yn ddarostyngedig i baragraffau 8 a 15) mae myfyriwr cymwys sy'n cymhwyso i gael cymorth mewn cysylltiad â chyfnod o astudio rhan-amser yn unol â'r Cynllun hwn â hawlogaeth i gael Grant Dysgu Llywodraeth Cymru fel a ganlyn—

- (a) pan fo incwm yr aelwyd yn £6,120 neu lai neu pan fo'r myfyriwr yn berson sy'n ymadael â gofal, mae'r myfyriwr â hawlogaeth i gael £750;
- (b) pan fo incwm yr aelwyd yn fwy na £6,120 ond nid yn fwy na £12,235, mae'r myfyriwr â hawlogaeth i gael £450; ac
- (c) pan fo incwm yr aelwyd yn fwy na £12,235 ond nid yn fwy na £18,370, mae'r myfyriwr â hawlogaeth i gael £300.

(3) At ddibenion y paragraff hwn, mae myfyriwr cymwys yn "person sy'n ymadael â gofal"—

- (a) os yw'r myfyriwr yn dechrau'r cwrs dynodedig ym mlwyddyn academaidd 2020/2021;

- (b) os yw'r myfyriwr o dan 25 oed ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig;
- (c) os yw'r myfyriwr yn gategori o berson ifanc, neu wedi bod yn gategori o berson ifanc, a ddiffinnir yn adran 104 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014(1) neu yn rhinwedd yr adran honno; a
- (d) os, rhwng pen-blwydd y myfyriwr yn bedair ar ddeg oed a diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig—
 - (i) oedd y myfyriwr yn derbyn gofal, wedi ei faethu neu wedi ei letya (o fewn ystyr adrannau 74 a 104 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014) am gyfnod cyfanredol o 13 o wythnosau neu ragor, neu
 - (ii) oedd y myfyriwr yn berson yr oedd gorchymyn gwarcheidiaeth arbennig (o fewn yr ystyr a roddir i “special guardianship order” gan adran 14A o Ddeddf Plant 1989(2)) mewn grym mewn cysylltiad ag ef am gyfnod o 13 o wythnosau neu ragor.

RHAN 4

PERSONAU SY’N YMADAEL Â’R DDALFA NEU LEOLIAD CADW

Personau sy’n ymadael â’r ddalfa neu leoliad cadw

8.—(1) Mae’r paragraff hwn yn gymwys i bersonau a gedwir, yn dilyn eu heuogfarnu, mewn—

- (a) carchar (o fewn ystyr “prison” yn Neddf Carchardai 1952(3)); neu
- (b) sefydliad troseddwyd ifanc (fel y crybwyllir “young offender institution” yn adran 43 o’r Ddeddf honno),

ac a ryddheir ar drwydded dros dro i fynychu cwrs dynodedig (cyfeirir at unrhyw berson o’r fath fel “person dan gadwad” at ddibenion y paragraff hwn).

(2) Caiff person dan gadwad wneud cais am gymorth yn unol â pharagraff 6 ar unrhyw adeg cyn cwblhau ei ddedfryd yn y ddalfa ym Mlwyddyn Academiaidd 2020/2021, ond ni fydd Gweinidogion Cymru yn

(1) 2014 decc 4.

(2) 1989 p. 41; mewnosodwyd adran 14A gan Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002 (p. 38) ac fe’i diwygiwyd gan Ddeddf Plant a Theuluoedd 2014 (p. 6) a Deddf Plant a Phobl Ifanc 2008 (p. 23).

(3) 1952 p. 52.

ystyried cais o'r fath cyn bo'r person wedi ei ryddhau o'r ddalfa.

(3) Mae person dan gadwad—

- (a) sy'n gwneud cais am gymorth ar gyfer Blwyddyn Academaidd 2020/2021 cyn cwblhau ei ddedfryd, yn unol ag is-baragraff (2);
- (b) sy'n fyfyrwr cymwys; ac
- (c) sy'n cymhwys i gael cymorth mewn cysylltiad â chyfnod o astudio llawnamser yn unol â'r Cynllun hwn,

â hawlogaeth i gael Grant Dysgu Llywodraeth Cymru, a gyfrifir yn unol ag is-baragraff (5) ac yn ddarostyngedig bob amser i ddarpariaethau paragraff 15.

(4) Mae person dan gadwad—

- (a) sy'n gwneud cais am gymorth ar gyfer Blwyddyn Academaidd 2020/2021 cyn cwblhau ei ddedfryd, yn unol ag is-baragraff (2);
- (b) sy'n fyfyrwr cymwys; ac
- (c) sy'n cymhwys i gael cymorth mewn cysylltiad â chyfnod o astudio rhan-amser yn unol â'r Cynllun hwn,

â hawlogaeth i gael Grant Dysgu Llywodraeth Cymru a gyfrifir yn unol ag is-baragraff (5) ac yn ddarostyngedig bob amser i ddarpariaethau paragraff 15.

(5) Rhaid i Weinidogion Cymru gyfrifo hawlogaeth myfyriwr cymwys i gael Grant Dysgu Llywodraeth Cymru o dan y paragraff hwn yn unol â'r fformiwla a ganlyn—

$$HA = GDLIC \times FfDRh$$

Yn y fformiwla hon—

ystyr "GDLIC" ("WGLG") yw—

£1,500 mewn perthynas â pherson dan gadwad sy'n dod o fewn is-baragraff (3); a

£750 mewn perthynas â pherson dan gadwad sy'n dod o fewn is-baragraff (4);

ystyr "FfDRh" ("RDF") yw—

- (i) 100% pan fo'r myfyriwr cymwys yn cwblhau ei ddedfryd yn y ddalfa yn ystod tymor cyntaf cwrs dynodedig, sydd wedi ei ffurfio o naill ai un, dau neu dri thymor mewn un flwyddyn academaidd;
- (ii) 60% pan fo'r myfyriwr cymwys yn cwblhau ei ddedfryd yn y ddalfa yn ystod ail dymor cwrs dynodedig, sydd wedi ei ffurfio o dri thymor mewn un flwyddyn academaidd;

- (iii) 50% pan fo'r myfyriwr cymwys yn cwblhau ei ddedfryd yn y ddalfa yn ystod ail dymor cwrs dynodedig, sydd wedi ei ffurfio o ddau dymor mewn un flwyddyn academaidd;
- (iv) 30% pan fo'r myfyriwr cymwys yn cwblhau ei ddedfryd yn y ddalfa yn ystod trydydd tymor cwrs dynodedig, sydd wedi ei ffurfio o dri thymor mewn un flwyddyn academaidd; ac

ystyr "HA" ("RE") yw'r hawlogaeth a ailgyfrifwyd.

RHAN 5

ASESIAD ARIANNOL

Incwm yr aelwyd

9.—(1) Cyfrifir incwm yr aelwyd at ddiben y Cynllun hwn yn unol â'r paragraff hwn a pharagraffau 10 i 13.

(2) Incwm yr aelwyd—

- (a) yn achos myfyriwr cymwys nad yw'n fyfyriwr cymwys annibynnol, yw—
 - (i) incwm gweddilliol y myfyriwr cymwys (a gyfrifir yn unol â pharagraff 11), neu
 - (ii) incwm gweddilliol rhieni'r myfyriwr cymwys (a gyfrifir yn unol â pharagraff 12), a gyfrifir yn gyfanred ag incwm gweddilliol partner rhiant y myfyriwr (a gyfrifir yn unol â pharagraff 13), ar yr amod bod Gweinidogion Cymru wedi dewis y rhiant hwnnw o dan baragraff 12(7),

pa un bynnag o'r ddau incwm yw'r mwyaf;

- (b) yn achos myfyriwr cymwys annibynnol a chanddo bartner, yw incwm gweddilliol y myfyriwr cymwys annibynnol (a gyfrifir yn unol â pharagraff 10(1)), neu incwm gweddilliol partner y myfyriwr cymwys annibynnol (a gyfrifir yn unol â pharagraff 10), pa un bynnag o'r ddau incwm yw'r mwyaf;
- (c) yn achos myfyriwr cymwys annibynnol nad oes ganddo bartner, yw incwm gweddilliol y myfyriwr cymwys annibynnol (a gyfrifir yn unol â pharagraff 10(1)).

Incwm gweddilliol myfyriwr cymwys annibynnol a'u partneriaid

10.—(1) Incwm gweddilliol myfyriwr cymwys annibynnol yw incwm y myfyriwr hwnnw o bob ffynhonnell mewn cysylltiad â'r flwyddyn dreth 2021, minws unrhyw symiau a ddisgrifir yn is-baragraff (4) (oni bai eu bod eisoes wedi eu didynnu wrth gyfrifo incwm trethadwy y myfyriwr).

(2) Penderfynir incwm gweddilliol partner myfyriwr cymwys annibynnol yn unol â pharagraff 12, ac eithrio is-baragraffau (6) i (8) o baragraff 12, gan ddehongli cyfeiriadau at riant y myfyriwr cymwys fel pe baent yn gyfeiriadau at bartner y myfyriwr cymwys annibynnol.

(3) Pan fo Gweinidogion Cymru yn penderfynu bod y myfyriwr cymwys annibynnol a'i bartner wedi eu gwahanu yn ystod Blwyddyn Academaidd 2020/2021, penderfynir incwm y partner drwy gyfeirio at incwm y partner, wedi ei rannu â hanner cant a dau ac wedi ei luosi â nifer yr wythnosau cyflawn ym Mlwyddyn Academaidd 2020/2021 y mae Gweinidogion Cymru yn penderfynu nad yw'r myfyriwr cymwys annibynnol a'i bartner wedi eu gwahanu mewn cysylltiad â hwy.

(4) At ddiben penderfynu incwm gweddilliol myfyriwr cymwys annibynnol, caniateir didynnu'r symiau a ganlyn o incwm trethadwy y myfyriwr cymwys annibynnol (oni bai eu bod eisoes wedi eu didynnu wrth gyfrifo'r incwm trethadwy)—

(a) swm gros y canlynol—

(i) unrhyw bremiwm neu swm arall a delir yn ystod y flwyddyn dreth gan y myfyriwr cymwys annibynnol mewn perthynas â phensiwn (nad yw'n bremiwm sy'n daladwy o dan bolisi yswiriant bywyd) y rhoddir rhyddhad mewn cysylltiad ag ef o dan adran 188 o Ddeddf Cyllid 2004⁽¹⁾; neu

(ii) pan fo incwm y myfyriwr cymwys annibynnol yn cael ei gyfrifiannu at ddibenion deddfwriaeth treth incwm Aelod-wladwriaeth arall, swm gros unrhyw bremiwm neu swm o'r fath y byddai rhyddhad yn cael ei roi mewn cysylltiad ag ef yn ystod y flwyddyn dreth pe bai'r deddfwriaeth honno yn gwneud darpariaeth sy'n cyfateb i'r Deddfau Treth Incwm;

(b) swm unrhyw daliad dileu swydd a geir yn ystod y flwyddyn dreth, hyd at uchafswm o £30,000;

(c) swm gros y cyflogau a delir yn ystod y flwyddyn dreth mewn cysylltiad â chymorth

(1) 2004 p. 12.

yn y cartref oherwydd analluedd y myfyriwr cymwys, neu analluedd partner y myfyriwr cymwys; a

- (d) swm gros y treuliau mewn cysylltiad â chyflogaeth yn ystod y flwyddyn dreth, yr hawliwyd rhyddhad treth ar ei gyfer.

Incwm gweddilliol myfyriwr cymwys nad yw'n fyfyriwr cymwys annibynnol

11.—(1) Incwm gweddilliol myfyriwr cymwys nad yw'n fyfyriwr cymwys annibynnol yw incwm trethadwy y myfyriwr hwnnw ar gyfer blwyddyn dreth 2019.

(2) Pan fo Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod incwm gweddilliol y myfyriwr cymwys ym mlwyddyn dreth 2021, o ganlyniad i ryw ddigwyddiad y tu hwnt i reolaeth y myfyriwr, yn debygol o fod yn llai nag incwm gweddilliol y myfyriwr cymwys ym mlwyddyn dreth 2019, i'r graddau hynny y byddai'n effeithio ar hawlogaeth y myfyriwr pe seilid yr hawlogaeth ar flwyddyn dreth 2021, rhaid iddynt, at ddiben galluogi'r myfyriwr i fynychu'r cwrs heb ddioddef caledi, ganfod yr incwm gweddilliol ar gyfer blwyddyn dreth 2021.

Incwm gweddilliol rhieni myfyriwr cymwys

12.—(1) Yn ddarostyngedig i ddarpariaethau is-baragraffau (2), (6), (7) ac (8), incwm gweddilliol rhiant myfyriwr cymwys yw incwm trethadwy y rhiant hwnnw mewn cysylltiad â blwyddyn dreth 2019 ar ôl cymhwyso is-baragraffau (3), (4), (5) a (9).

(2) Pan fo Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod incwm gweddilliol y rhiant ym mlwyddyn dreth 2021, o ganlyniad i ryw ddigwyddiad y tu hwnt i reolaeth y rhiant, yn debygol o fod yn llai nag incwm gweddilliol y rhiant ym mlwyddyn dreth 2019, i'r graddau hynny y byddai'n effeithio ar hawlogaeth y myfyriwr pe seilid yr hawlogaeth ar flwyddyn dreth 2021, rhaid iddynt, at ddiben galluogi'r myfyriwr cymwys i fynychu'r cwrs heb ddioddef caledi, ganfod yr incwm gweddilliol ar gyfer blwyddyn dreth 2021.

(3) Pan fo rhiant y myfyriwr cymwys yn bodloni Gweinidogion Cymru fod ei incwm, yn gyfan gwbl neu'n bennaf, yn deillio o elw busnes y mae'n ei gynnal neu broffesiwn y mae'n ei ddilyn, yna ystyr unrhyw gyfeiriad yn y paragraff hwn at flwyddyn dreth yw'r cyfnod cynharaf o ddeuddeng mis sy'n dod i ben ar ôl dechrau'r flwyddyn dreth o dan sylw ac y mae cyfrifon yn cael eu cadw mewn cysylltiad ag ef sy'n ymwneud â'r busnes hwnnw neu'r proffesiwn hwnnw.

(4) Pan fo rhiant myfyriwr cymwys yn cael unrhyw incwm nad yw'n rhan o incwm trethadwy y rhiant dim ond oherwydd—

- (a) nad yw'r rhiant yn preswyllo, yn preswyllo fel arfer neu wedi ymgartrefu yn y Deyrnas Unedig neu mewn Aelod-wladwriaeth arall;
- (b) nad yw'r incwm yn deillio yn y Deyrnas Unedig nac mewn Aelod-wladwriaeth arall; neu
- (c) bod yr incwm yn deillio o swydd, gwasanaeth neu gyflogaeth, y mae incwm ohoni neu ohono yn esempt rhag treth yn unol ag unrhyw ddeddfwriaeth,

mae incwm trethadwy y rhiant yn cael ei gyfrifiannu at ddibenion y Cynllun hwn fel pe bai'r incwm hwnnw yn rhan o incwm trethadwy y rhiant.

(5) Pan fo incwm rhiant y myfyriwr cymwys yn cael ei gyfrifiannu fel pe bai at ddibenion deddfwriaeth treth incwm Aelod-wladwriaeth arall, fe'i cyfrifiennir, o dan ddarpariaethau'r Cynllun hwn, yn arian cyfred yr Aelod-wladwriaeth honno, ac incwm rhiant y myfyriwr cymwys at ddibenion y Cynllun hwn yw gwerth sterling yr incwm hwnnw a benderfynir yn unol â'r gyfradd ar gyfartaledd a gyhoeddir gan CThEM ar gyfer 2018(1).

(6) Pan fo un o rieni'r myfyriwr cymwys yn marw naill ai cyn neu yn ystod Blwyddyn Academaidd 2020/2021, a bod incwm y rhiant hwnnw wedi ei ystyried, neu y byddai'n cael ei ystyried, at ddiben penderfynu incwm yr aelwyd—

- (a) pan fo'r rhiant yn marw cyn Blwyddyn Academaidd 2020/2021, penderfynir incwm yr aelwyd drwy gyfeirio at incwm y rhiant sydd wedi goroesi; neu
- (b) pan fo'r rhiant yn marw yn ystod Blwyddyn Academaidd 2020/2021, incwm yr aelwyd yw cyfanred—
 - (i) y gyfran briodol o incwm yr aelwyd a benderfynir drwy gyfeirio at incwm y ddau riant, sef y gyfran mewn cysylltiad â'r rhan honno o Flwyddyn Academaidd 2020/2021 pan oedd y ddau riant yn fyw; a
 - (ii) y gyfran briodol o incwm yr aelwyd a benderfynir drwy gyfeirio at incwm y rhiant sydd wedi goroesi, sef y gyfran mewn cysylltiad â'r rhan honno o Flwyddyn Academaidd 2020/2021 sy'n weddill ar ôl marwolaeth y rhiant arall.

(7) Pan fo Gweinidogion Cymru yn penderfynu bod rhieni'r myfyriwr cymwys wedi eu gwahanu drwy gydol Blwyddyn Academaidd 2020/2021, penderfynir incwm yr aelwyd drwy gyfeirio at incwm pa riant

(1) <https://www.gov.uk/government/collections/exchange-rates-for-customs-and-vat>.

bynag yw'r mwyaf priodol ym marn Gweinidogion Cymru o dan yr amgylchiadau.

(8) Pan fo Gweinidogion Cymru yn penderfynu bod y rhieni wedi eu gwahanu yn ystod Blwyddyn Academaidd 2020/2021, penderfynir incwm yr aelwyd drwy gyfeirio at gyfanred—

- (a) y gyfran briodol o incwm yr aelwyd a benderfynir yn unol ag is-baragraff (7), sef y gyfran mewn cysylltiad â'r rhan honno o Flwyddyn Academaidd 2020/2021 y mae'r rhieni wedi eu gwahanu ynddi; a
- (b) y gyfran briodol o incwm yr aelwyd a benderfynir fel arall mewn cysylltiad â gweddill Blwyddyn Academaidd 2020/2021.

(9) At ddiben penderfynu incwm gweddilliol rhiant myfyriwr cymwys, caniateir didynnu'r symiau a ganlyn o incwm trethadwy y rhiant (oni bai eu bod eisoes wedi eu didynnu wrth gyfrifo'r incwm trethadwy)—

- (a) swm gros y canlynol—
 - (i) unrhyw bremiwm neu swm arall a delir yn ystod y flwyddyn dreth gan riant y myfyriwr cymwys mewn perthynas â phensiwn (nad yw'n bremiwm sy'n daladwy o dan bolisi yswiriant bywyd) y rhoddir rhyddhad mewn cysylltiad ag ef o dan adran 188 o Ddeddf Cyllid 2004, neu
 - (ii) pan fo incwm rhiant y myfyriwr cymwys yn cael ei gyfrifiannu at ddibenion deddfwriaeth treth incwm Aelod-wladwriaeth arall, swm gros unrhyw bremiwm neu swm o'r fath y byddai rhyddhad yn cael ei roi mewn cysylltiad ag ef yn ystod y flwyddyn dreth pe bai'r deddfwriaeth honno yn gwneud darpariaeth sy'n cyfateb i'r Deddfau Treth Incwm;
- (b) swm gros y cyflogau a delir yn ystod y flwyddyn dreth mewn cysylltiad â chymorth yn y cartref oherwydd analluedd—
 - (i) y myfyriwr cymwys;
 - (ii) rhiant y myfyriwr cymwys; neu
 - (iii) partner rhiant y myfyriwr cymwys; ac
- (c) swm gros y treuliau mewn cysylltiad â chyflogaeth yn ystod y flwyddyn dreth, yr hawliwyd rhyddhad treth ar ei gyfer.

Incwm gweddilliol partner rhiant myfyriwr cymwys

13.—(1) Penderfynir incwm gweddilliol partner rhiant myfyriwr cymwys, y mae ei incwm gweddilliol

yn rhan o incwm yr aelwyd yn rhinwedd paragraff 9(2)(a), yn unol â pharagraff 12, (ac eithrio is-baragraffau (6) i (8) o baragraff 12), gan ddehongli cyfeiriadau at riant y myfyriwr cymwys fel pe baent yn gyfeiriadau at bartner riant y myfyriwr cymwys.

(2) Pan fo Gweinidogion Cymru yn penderfynu bod riant y myfyriwr cymwys a phartner riant y myfyriwr cymwys wedi eu gwahanu drwy gydol Blwyddyn Academaidd 2020/2021, nid ystyrir incwm y partner wrth benderfynu incwm yr aelwyd.

(3) Pan fo Gweinidogion Cymru yn penderfynu bod riant y myfyriwr cymwys a phartner riant y myfyriwr cymwys wedi eu gwahanu yn ystod Blwyddyn Academaidd 2020/2021, penderfynir incwm y partner drwy gyfeirio at incwm y partner o dan is-baragraff (1) wedi ei rannu â hanner cant a dau ac wedi ei luosi â nifer yr wythnosau cyflawn ym Mlwyddyn Academaidd 2020/2021 pan fo Gweinidogion Cymru yn penderfynu nad yw riant y myfyriwr cymwys a phartner riant y myfyriwr cymwys wedi eu gwahanu.

(4) Pan fo riant myfyriwr cymwys yn cael mwy nag un partner ym Mlwyddyn Academaidd 2020/2021, mae darpariaethau'r paragraff hwn yn gymwys mewn perthynas â phob un ohonynt.

Myfyriwr cymwys annibynnol

14. At ddiben y Cynllun hwn mae myfyriwr cymwys sy'n dod o fewn unrhyw un neu ragor o'r achosion a ganlyn yn fyfyriwr cymwys annibynnol—

- (a) pan fo'r ceisydd yn 25 oed neu drosodd ar ddiwrnod cyntaf y cwrs dynodedig;
- (b) pan fo'r ceisydd yn briod neu mewn partneriaeth sifil ar ddiwrnod cyntaf y cwrs dynodedig, pa un a yw'r briodas neu'r bartneriaeth sifil yn dal mewn bodolaeth ai peidio;
- (c) pan na fo gan y ceisydd riant sy'n fyw;
- (d) pan fo Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni nad oes modd, ar ddiwrnod cyntaf y cwrs dynodedig, ddod o hyd i'r naill na'r llall o rieni'r ceisydd neu nad yw'n rhesymol ymarferol cysylltu â'r naill neu'r llall ohonynt;
- (e) pan na fo'r ceisydd wedi cyfathrebu â'r naill riant na'r llall yn ystod y cyfnod o un flwyddyn cyn diwrnod cyntaf y cwrs dynodedig neu os yw'r ceisydd, ym marn Gweinidogion Cymru, wedi dangos ar seiliau eraill ei fod wedi ymddieithrio oddi wrth ei rieni fel nad oes modd cymodi;
- (f) pan fu'r ceisydd yn derbyn gofal gan awdurdod lleol o fewn ystyr adran 74 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a

Llesiant (Cymru) 2014(1) neu, yn ôl y digwydd, adran 22 o Ddeddf Plant 1989(2) drwy gydol unrhyw gyfnod o dri mis sy'n dod i ben ar neu ar ôl y dyddiad y cyrhaeddodd y ceisydd ei ben-blwydd yn 16 oed a chyn diwrnod cyntaf y cwrs dynodedig, ac na fu o dan ofal neu reolaeth ei rieni ar unrhyw adeg yn ystod y cyfnod o'i ben-blwydd yn 16 oed ymlaen;

- (g) pan fo rhieni'r ceisydd yn preswyllo y tu allan i'r Undeb Ewropeaidd a bod Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni naill ai—
 - (i) y byddai asesu incwm yr aelwyd drwy gyfeirio at eu hincwm gweddilliol yn gosod y rhieni hynny mewn perygl; neu
 - (ii) na fyddai'n rhesymol ymarferol i'r rhieni hynny, o ganlyniad i gyfrifiad mewn perthynas â pharagraff 9, anfon unrhyw arian perthnasol i'r Deyrnas Unedig;
- (h) pan fo paragraff 12(7) yn gymwys a bod y rhiant mwyaf priodol ym marn Gweinidogion Cymru at ddibenion y paragraffau hynny wedi marw (ni waeth a oedd gan y rhiant o dan sylw bartner ai peidio);
- (i) pan fo'r ceisydd yn aelod o urdd grefyddol ac yn preswyllo yn un o dai'r urdd honno ar ddiwrnod cyntaf y cwrs dynodedig;
- (j) pan fo'r ceisydd yn gofalu am berson sydd o dan 18 oed ar ddiwrnod cyntaf y cwrs dynodedig, neu y mae'n dod i'w ran i ymgymryd â gofal person sydd o dan 18 oed yn ystod Blwyddyn Academaidd 2020/2021;
- (k) pan fo'r ceisydd ("A" yn yr is-baragraff hwn) wedi ei gynnal ei hun o'i enillion am unrhyw gyfnod neu gyfnodau sy'n dod i ben cyn diwrnod cyntaf y cwrs dynodedig, a'r rheini'n gyfnodau nad ydynt (o'u cyfrifo'n gyfanred) yn llai na thair blynedd, ac at ddibenion y paragraff hwn, trinnir A fel pe bai'n ei gynnal ei hun o'i enillion yn ystod unrhyw gyfnod—
 - (i) pan oedd A yn cymryd rhan mewn trefniadau ar gyfer hyfforddiant i'r di-waith o dan unrhyw gynllun a oedd yn cael ei weithredu, ei noddi neu ei gyllido gan unrhyw un o awdurdodau neu asiantaethau'r wladwriaeth, boed cenedlaethol, rhanbarthol neu leol ("awdurdod perthnasol");
 - (ii) pan oedd A yn cael budd-dal sy'n daladwy gan unrhyw awdurdod perthnasol mewn cysylltiad â pherson

(1) 2014 (dccc 4).

(2) 1989 p. 41 fel y'i diwygiwyd.

sydd ar gael i'w gyflogi ond sy'n ddi-waith;

- (iii) pan oedd A ar gael i'w gyflogi ac wedi cydymffurfio ag unrhyw ofyniad ynglŷn â chofrestru a osodwyd gan awdurdod perthnasol fel amod hawlogaeth i gymryd rhan mewn trefniadau ar gyfer cael hyfforddiant neu fudd-dal;
- (iv) pan oedd A yn cael unrhyw bensiwn, lwfans neu fudd-dal arall a oedd yn cael ei dalu gan unrhyw berson oherwydd anabledd, gwelyfod, anaf neu salwch.

RHAN 6

TALIADAU

Presenoldeb

15.—(1) Caiff Gweinidogion Cymru ailgyfrifo hawlogaeth myfyriwr cymwys i gael Grant Dysgu Llywodraeth Cymru yn unol ag is-baragraff (2) os na fu presenoldeb y myfyriwr yn foddhaol ar y cwrs dynodedig y gwnaeth gais am Grant Dysgu Llywodraeth Cymru mewn cysylltiad ag ef.

(2) Y fformiwla ar gyfer ailgyfrifo yw—

$$HA = \frac{GB}{PP} \times GDLIC$$

Yn y fformiwla hon—

ystyr “GB” (“AA”) yw nifer y diwrnodau y bu'r myfyriwr yn bresennol ac yr hysbyswyd Gweinidogion Cymru amdanynt gan y sefydliad (neu'r darparwr) sy'n cyflenwi'r cwrs, gan farnu bod y nifer hwnnw yn cynnwys unrhyw gyfnodau o absenoldeb oherwydd salwch nad yw eu cyfanswm yn fwy na 60 niwrnod;

ystyr “GDLIC” (“WGLG”) yw'r hawlogaeth i gael Grant Dysgu Llywodraeth Cymru yn unol â pharagraff 7 neu 8 fel y bo'n briodol;

ystyr “PP” (“PA”) yw nifer y diwrnodau, o'r diwrnod cyntaf i'r olaf, o bresenoldeb gofynnol ar y cwrs; ac

ystyr “HA” (“RE”) yw'r hawlogaeth a ailgyfrifwyd.

Talu Grant Dysgu Llywodraeth Cymru

16.—(1) Rhaid i Weinidogion Cymru dalu (yn ddarostyngedig i is-baragraff (3)) y grant y mae myfyriwr cymwys yn cymhwyso i'w gael o dan y Cynllun hwn (fel y caniateir ei ailasesu neu ei ailgyfrifo fel y darperir ar ei gyfer yn y Cynllun hwn) yn y modd, yn y rhandaliadau (os oes rhai) ac ar yr

adegaau sy'n briodol yn eu barn hwy, ac wrth arfer eu swyddogaethau o dan y paragraff hwn, cânt wneud taliadau dros dro tra disgwylir cyfrifiad terfynol swm Grant Dysgu Llywodraeth Cymru y mae'r myfyriwr cymwys yn cymhwyso i'w gael.

(2) Caiff Gweinidogion Cymru ei gwneud yn amod o'r hawlogaeth i gael taliad bod y myfyriwr cymwys yn rhoi iddynt fanylion cyfrif banc neu gyfrif cymdeithas adeiladu yn y Deyrnas Unedig, y caniateir i daliadau gael eu gwneud iddo drwy drosglwyddiad electronig.

(3) Caiff Gweinidogion Cymru atal dros dro neu gadw'n ôl daliad o Grant Dysgu Llywodraeth Cymru, neu ran ohono, i fyfyriwr—

- (a) os oes unrhyw wybodaeth a gyflwynwyd i Weinidogion Cymru gan neu ar ran y myfyriwr yn anghywir mewn unrhyw fodd perthnasol; neu
- (b) os â'r myfyriwr yn fethdalwr neu os yw'n dioddef unrhyw atafaelu, darafael, atafaeliad neu broses arall sy'n effeithio ar unrhyw rai o asedau'r myfyriwr; neu
- (c) os yw'r myfyriwr ar unrhyw adeg, ym marn Gweinidogion Cymru, yn dangos, drwy ei ymddygiad, ei fod yn anffit i gael Grant Dysgu Llywodraeth Cymru.

Gordalu

17. Rhaid i berson, os yw Gweinidogion Cymru yn ei gwneud yn ofynnol iddo wneud hynny, ad-dalu unrhyw swm a dalwyd i'r person hwnnw o dan y Cynllun hwn sydd, am ba reswm bynnag, yn fwy na swm Grant Dysgu Llywodraeth Cymru y mae gan y person hwnnw hawlogaeth i'w gael o dan y Cynllun hwn.

18. Caiff Gweinidogion Cymru, ar unrhyw adeg, ofyn i berson am wybodaeth y maent yn ystyried ei bod yn ofynnol i adennill Grant Dysgu Llywodraeth Cymru oddi wrth y person hwnnw.

19. Pan fo Gweinidogion Cymru wedi gofyn am wybodaeth o dan baragraff 18, cânt gadw'n ôl unrhyw daliad o Grant Dysgu Llywodraeth Cymru hyd nes y bydd y person yn darparu'r wybodaeth y gofynnwyd amdani neu esboniad boddhaol am beidio â chydymffurfio â'r cais.

Enw

Y Gweinidog Addysg, un o Weinidogion Cymru
Dyddiad

YR ATODLEN Paragraff 3

Myfyrwyr Cymwys

RHAN 1

Dehongli

1.—(1) At ddibenion yr Atodlen hon—

ystyr “aelod o deulu” (“*family member*”) (oni nodir fel arall) yw—

- (a) mewn perthynas â gweithiwr trawsffiniol AEE, gweithiwr mudol AEE, person hunangyflogedig trawsffiniol AEE neu berson hunangyflogedig AEE—
 - (i) priod y person hwnnw neu ei bartner sifil;
 - (ii) disgynyddion uniongyrchol y person neu ddisgynyddion uniongyrchol priod neu bartner sifil y person sydd—
 - (aa) o dan 21 oed; neu
 - (bb) yn ddibynyddion y person neu’n ddibynyddion priod neu bartner sifil y person; neu
 - (iii) perthynas uniongyrchol dibynnol yn llinach esgynnol y person hwnnw neu yn llinach esgynnol priod neu bartner sifil y person hwnnw;
- (b) mewn perthynas â pherson cyflogedig Swisaidd, person cyflogedig trawsffiniol Swisaidd, person hunangyflogedig trawsffiniol Swisaidd neu berson hunangyflogedig Swisaidd—
 - (i) priod y person hwnnw neu ei bartner sifil; neu
 - (ii) plentyn y person hwnnw neu blentyn priod neu bartner sifil y person hwnnw;
- (c) mewn perthynas â gwladolyn UE sy’n dod o fewn Erthygl 7(1)(c) o Gyfarwyddeb 2004/38—
 - (i) priod y gwladolyn neu ei bartner sifil; neu
 - (ii) disgynyddion uniongyrchol y gwladolyn neu ddisgynyddion uniongyrchol priod neu bartner sifil y gwladolyn sydd—
 - (aa) o dan 21 oed; neu

- (bb) yn ddibynyddion y gwladolyn neu'n ddibynyddion priod neu bartner sifil y gwladolyn;
- (d) mewn perthynas â gwladolyn UE sy'n dod o fewn Erthygl 7(1)(b) o Gyfarwyddeb 2004/38—
 - (i) priod y gwladolyn neu ei bartner sifil;
 - (ii) disgynyddion uniongyrchol y gwladolyn neu ddisgynyddion uniongyrchol priod neu bartner sifil y gwladolyn sydd—
 - (aa) o dan 21 oed; neu
 - (bb) yn ddibynyddion y gwladolyn neu'n ddibynyddion priod neu bartner sifil y gwladolyn; neu
 - (iii) perthynas uniongyrchol dibynnol yn llinach esgynnol y gwladolyn neu yn llinach esgynnol priod neu bartner sifil y gwladolyn;

ystyr “Ardal Economaidd Ewropeaidd” (“*European Economic Area*”) yw'r ardal a ffurfir gan y Gwladwriaethau AEE;

ystyr “Cyfarwyddeb 2004/38” (“*Directive 2004/38*”) yw Cyfarwyddeb 2004/38/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar 29 Ebrill 2004(1) ar hawliau dinasyddion yr Undeb ac aelodau o'u teuluoedd i symud a phreswyllo'n rhydd yn nhiriogaeth yr Aelod-wladwriaethau;

ystyr “Cytundeb yr AEE” (“*EEA Agreement*”) yw'r Cytundeb ar yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a lofnodwyd yn Oporto ar 2 Mai 1992(2), fel y'i haddaswyd gan y Protocol a lofnodwyd ym Mrwsel ar 17 Mawrth 1993(3);

ystyr “Cytundeb y Swistir” (“*Swiss Agreement*”) yw'r Cytundeb rhwng yr Undeb Ewropeaidd a'i Aelod-wladwriaethau, o'r naill ran, a Chydffederasiwn y Swistir, o'r rhan arall, ar Symudiad Rhydd Personau a lofnodwyd yn Lwcsembwrg ar 21 Mehefin 1999(4) ac a ddaeth i rym ar 1 Mehefin 2002;

ystyr “ffoadur” (“*refugee*”) yw person a gydnabyddir gan Lywodraeth Ei Mawrhydi yn ffoadur o fewn ystyr Confensiwn y Cenhedloedd Unedig sy'n ymwneud â Statws Ffoaduriaid a wnaed yng Ngenefa ar 28 Gorffennaf 1951 fel y'i hestynnwyd gan y Protocol iddo a ddaeth i rym ar 4 Hydref 1967;

(1) OJ L158, 30.04.2004, tt. 77-123.

(2) Gorch. 2073.

(3) Gorch. 2183.

(4) Gorch. 4904 ac OJ Rhif L114, 30.04.02, t. 6.

ystyr “gweithiwr” yw “worker” o fewn ystyr Erthygl 7 o Gyfarwyddeb 2004/38 neu Gytundeb yr AEE, yn ôl y digwydd;

ystyr “gweithiwr mudol AEE” (“*EEA migrant worker*”) yw gwladolyn AEE sy’n weithiwr, ac eithrio gweithiwr trawsffiniol AEE, yn y Deyrnas Unedig;

ystyr “gweithiwr trawsffiniol AEE” (“*EEA frontier worker*”) yw gwladolyn AEE sydd—

- (a) yn weithiwr yng Nghymru; a
- (b) yn preswyllo yn y Swistir neu yn nhiriogaeth Gwladwriaeth AEE ac eithrio’r Deyrnas Unedig ac sy’n dychwelyd i’w breswylfa yn y Swistir neu yn y Wladwriaeth AEE honno, yn ôl y digwydd, yn ddyddiol neu o leiaf unwaith yr wythnos;

ystyr “gwladolyn AEE” (“*EEA national*”) yw gwladolyn o Wladwriaeth AEE;

ystyr “gwladolyn UE” (“*EU national*”) yw gwladolyn o Aelod-wladwriaeth o’r Undeb Ewropeaidd;

ystyr “Gwladwriaeth AEE” (“*EEA State*”) yw aelod-wladwriaeth o’r Ardal Economaidd Ewropeaidd;

ystyr “person cyflogedig” (“*employed person*”) yw person cyflogedig o fewn ystyr Atodiad 1 i Gytundeb y Swistir;

ystyr “person cyflogedig Swisaidd” (“*Swiss employed person*”) yw gwladolyn Swisaidd sy’n berson cyflogedig, ac eithrio person cyflogedig trawsffiniol Swisaidd, yn y Deyrnas Unedig;

ystyr “person cyflogedig trawsffiniol Swisaidd” (“*Swiss frontier employed person*”) yw gwladolyn Swisaidd sydd—

- (a) yn berson cyflogedig yng Nghymru; a
- (b) yn preswyllo yn y Swistir neu yn nhiriogaeth Gwladwriaeth AEE ac eithrio’r Deyrnas Unedig ac sy’n dychwelyd i’w breswylfa yn y Swistir neu yn y Wladwriaeth AEE honno, yn ôl y digwydd, yn ddyddiol neu o leiaf unwaith yr wythnos;

ystyr “person hunangyflogedig” (“*self-employed person*”) yw—

- (a) mewn perthynas â gwladolyn AEE, person sy’n hunangyflogedig o fewn ystyr Erthygl 7 o Gyfarwyddeb 2004/38 neu Gytundeb yr AEE, yn ôl y digwydd; neu
- (b) mewn perthynas â gwladolyn Swisaidd, person sy’n berson hunangyflogedig o fewn ystyr Atodiad 1 i Gytundeb y Swistir;

ystyr “person hunangyflogedig AEE” (“*EEA self-employed person*”) yw gwladolyn AEE sy’n

berson hunangyflogedig, ac eithrio person hunangyflogedig trawsffiniol AEE, yn y Deyrnas Unedig;

ystyr “person hunangyflogedig Swisaidd” (“*Swiss self-employed person*”) yw gwladolyn Swisaidd sy’n berson hunangyflogedig, ac eithrio person hunangyflogedig trawsffiniol Swisaidd, yn y Deyrnas Unedig;

ystyr “person hunangyflogedig trawsffiniol AEE” (“*EEA frontier self-employed person*”) yw gwladolyn AEE sydd—

- (a) yn berson hunangyflogedig yng Nghymru; a
- (b) yn preswyllo yn y Swistir neu yn nhiriogaeth Gwladwriaeth AEE ac eithrio’r Deyrnas Unedig ac sy’n dychwelyd i’w breswylfa yn y Swistir neu yn y Wladwriaeth AEE honno, yn ôl y digwydd, yn ddyddiol neu o leiaf unwaith yr wythnos;

ystyr “person hunangyflogedig trawsffiniol Swisaidd” (“*Swiss frontier self-employed person*”) yw gwladolyn Swisaidd sydd—

- (a) yn berson hunangyflogedig yng Nghymru; a
- (b) yn preswyllo yn y Swistir neu yn nhiriogaeth Gwladwriaeth AEE ac eithrio’r Deyrnas Unedig ac sy’n dychwelyd i’w breswylfa yn y Swistir neu yn y Wladwriaeth AEE honno, yn ôl y digwydd, yn ddyddiol neu o leiaf unwaith yr wythnos;

ystyr “person sydd â chaniatâd i aros o dan adran 67” (“*person with section 67 leave to remain*”) yw person—

- (a) y mae ganddo ganiatâd i aros yn y Deyrnas Unedig o dan adran 67 o Ddeddf Mewnfudo 2016(1) ac yn unol â’r rheolau mewnfudo; a
- (b) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a’r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod ers i’r caniatâd hwnnw gael ei roi i’r person;

ystyr “person sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros” (“*person with leave to enter or remain*”) yw person (“P” yn y diffiniad hwn)—

- (a) sydd—
 - (i) wedi gwneud cais am statws ffoadur ond sydd, o ganlyniad i’r cais hwnnw, wedi ei hysbysu’n ysgrifenedig gan berson sy’n gweithredu o dan awdurdod Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Gartref, er yr ystyrir nad yw P yn cymhwyso i’w gydnabod yn ffoadur, y credir ei bod yn iawn caniatáu iddo ddod i mewn i’r

(1) 2016 p. 19.

Deyrnas Unedig neu aros ynddi ar sail diogelwch dyngarol neu ganiatâd yn ôl disgresiwn(1), ac y mae caniatâd wedi ei roi iddo i ddod i mewn neu i aros yn unol â hynny;

- (ii) heb wneud cais am statws ffoadur ond sydd wedi ei hysbysu'n ysgrifenedig gan berson sy'n gweithredu o dan awdurdod Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Gartref y credir ei bod yn iawn caniatáu i P ddod i mewn i'r Deyrnas Unedig neu aros ynddi ar sail caniatâd yn ôl disgresiwn, ac y mae caniatâd wedi ei roi iddo i ddod i mewn neu i aros yn unol â hynny;
 - (iii) wedi cael caniatâd i aros ar sail bywyd preifat neu deuluol o dan y rheolau mewnfudo; neu
 - (iv) wedi ei hysbysu'n ysgrifenedig gan berson sy'n gweithredu o dan awdurdod Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Gartref, er yr ystyrir nad yw P yn cymhwyso i gael caniatâd i aros ar sail bywyd preifat neu deuluol o dan y rheolau mewnfudo, fod P wedi cael caniatâd i aros y tu allan i'r rheolau(2) ar sail Erthygl 8 o'r Confesiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol;
- (b) nad yw cyfnod ei ganiatâd i ddod i mewn neu i aros wedi dod i ben, neu y mae'r cyfnod hwnnw wedi ei adnewyddu ac nad yw'r cyfnod y cafodd ei adnewyddu ar ei gyfer wedi dod i ben, neu y mae apêl yn yr arfaeth (o fewn ystyr adran 104 o Ddeddf Cenedligrwydd, Mewnfudo a Lloches 2002(3)) mewn cysylltiad â'i ganiatâd i ddod i mewn neu i aros; a
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod er pan roddwyd caniatâd iddo i ddod i mewn neu i aros;

ystyr "person y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth" ("*person granted stateless leave*") yw person—

- (a) y mae ganddo ganiatâd cyfredol i aros fel person diwladwriaeth o dan y rheolau mewnfudo (o fewn yr ystyr a roddir i

(1) Caiff yr Ysgrifennydd Gwladol roi caniatâd yn ôl disgresiwn o dan adran 3(1)(b) o Ddeddf Mewnfudo 1971.

(2) Mae paragraff 276BE(2) o'r rheolau mewnfudo yn cyfeirio at hyn.

(3) 2002 p. 41. Diwygiwyd adran 104 gan Ddeddf Lloches a Mewnfudo (Trin Hawlwyr etc) 2004 (p. 19), Atodlenni 2 a 4; gan Ddeddf Mewnfudo, Lloches a Chenedligrwydd 2006 (p. 13), gan Orchymyn Trosglwyddo Swyddogaethau'r Tribiwnlys Lloches a Mewnfudo 2010 (O.S. 2010/21), Atodlen 1, a chan Ddeddf Mewnfudo 2014 (p. 22).

“immigration rules” yn adran 33(1) o Ddeddf Mewnfudo 1971(1)); a

- (b) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod ers i'r caniatâd hwnnw gael ei roi i'r person;

mae i “wedi setlo” yr ystyr a roddir i “settled” gan adran 33(2A) o Ddeddf Mewnfudo 1971(2);

ystyr “Ynysoedd” (“*Islands*”) yw Ynysoedd y Sianel ac Ynys Manaw.

(2) At ddibenion yr Atodlen hon, mae “rhiant” yn cynnwys gwarcheidwad, unrhyw berson arall a chanddo gyfrifoldeb rhiant dros blentyn ac unrhyw berson a chanddo ofal am blentyn ac mae “plentyn” i'w ddehongli yn unol â hynny.

(3) At ddibenion yr Atodlen hon, mae person sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru, Lloegr, yr Alban, Gogledd Iwerddon neu'r Ynysoedd, o ganlyniad i fod wedi symud o un o'r ardaloedd hynny at ddiben ymgymryd—

- (a) â'r cwrs presennol; neu
- (b) gan ddiystyru unrhyw wyliau yn y cyfamser, â chwrs yr ymgymerodd y person ag ef yn union cyn ymgymryd â'r cwrs presennol,

i'w ystyried yn berson sy'n preswyllo fel arfer yn y lle y mae wedi symud ohono.

(4) At ddibenion yr Atodlen hon, mae person (“P” yn yr is-baragraff hwn) i'w drin fel pe bai'n preswyllo fel arfer yng Nghymru, y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd neu yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd, y Swistir a Thwrci pe bai P wedi bod yn preswyllo felly oni bai am y ffaith bod—

- (a) P;
- (b) priod P neu ei bartner sifil;
- (c) rhiant P; neu
- (d) yn achos perthynas uniongyrchol dibynnol yn y llinach esgynnol, plentyn P neu briod neu bartner sifil y plentyn,

yn gyflogedig dros dro neu wedi bod yn gyflogedig dros dro y tu allan i Gymru, y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd neu, yn ôl y digwydd, y tu allan i'r diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd, y Swistir a Thwrci.

(5) At ddibenion is-baragraff (4), mae cyflogaeth dros dro y tu allan i Gymru, y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd neu'r diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd, y Swistir a Thwrci yn cynnwys—

(1) 1971 p. 77.

(2) 1971 p. 77. Mewnosodwyd is-adran (2A) gan baragraff 7 o Atodlen 4 i Ddeddf Cenedligrwydd Prydeinig 1981 (p. 61).

- (a) yn achos aelodau o luoedd rheolaidd llynges, byddin neu lu awyr y Goron, unrhyw gyfnod pan fyddant yn gwasanaethu y tu allan i'r Deyrnas Unedig fel aelodau o luoedd o'r fath; a
- (b) yn achos aelodau o luoedd arfog rheolaidd Gwladwriaeth AEE neu'r Swistir, unrhyw gyfnod pan fyddant yn gwasanaethu y tu allan i'r diriogaeth sy'n ffurfio, 'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir fel aelodau o luoedd o'r fath; ac
- (c) yn achos aelodau o luoedd arfog rheolaidd Twrci, unrhyw gyfnod pan fyddant yn gwasanaethu y tu allan i'r diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd, y Swistir a Thwrci fel aelodau o luoedd o'r fath.

(6) At ddibenion yr Atodlen hon mae ardal—

- (a) nad oedd gynt yn rhan o'r Undeb Ewropeaidd na'r Ardal Economaidd Ewropeaidd; ond
- (b) sydd ar unrhyw adeg cyn neu ar ôl i'r Cynllun hwn ddod i rym wedi dod yn rhan o'r naill neu'r llall, neu o'r ddwy, o'r ardaloedd hyn,

i'w hystyried fel pe bai bob amser wedi bod yn rhan o'r Ardal Economaidd Ewropeaidd.

RHAN 2

Categoriâu

Personau sydd wedi setlo yn y Deyrnas Unedig

2.—(1) Person sydd ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academaidd gyntaf y cwrs dynodedig—

- (a) wedi setlo yn y Deyrnas Unedig ac eithrio am y rheswm ei fod wedi ennill yr hawl i breswyllo'n barhaol;
- (b) yn preswyllo fel arfer yng Nghymru;
- (c) wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academaidd gyntaf y cwrs dynodedig; a
- (d) yn ddarostyngedig i is-baragraff (2), na fu'n preswyllo yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd yn ystod unrhyw ran o'r cyfnod y cyfeirir ato ym mharagraff (c) yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddiben cael addysg lawnamser.

(2) Nid yw paragraff (d) o is-baragraff (1) yn gymwys i berson sy'n cael ei drin fel pe bai'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd yn unol â pharagraff 1(4).

3. Person—

- (a) sydd wedi setlo yn y Deyrnas Unedig yn rhinwedd ennill yr hawl i breswyllo'n barhaol;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig;
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig; a
- (d) mewn achos pan oedd ei breswyllo fel arfer, y cyfeirir ato yn is-baragraff (c), yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddiben cael addysg lawnamser, a oedd yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir yn union cyn y cyfnod o breswyllo fel arfer y cyfeirir ato yn is-baragraff (c).

Ffoaduriaid ac aelodau o'u teuluoedd

4. —(1) Person—

- (a) sy'n ffoadur;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd ac nad yw wedi peidio â phreswyllo felly ers iddo gael ei gydnabod yn ffoadur; ac
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig.

(2) Person—

- (a) sy'n briod neu'n bartner sifil i ffoadur;
- (b) a oedd yn briod neu'n bartner sifil i'r ffoadur ar y dyddiad y gwnaeth y ffoadur gais am loches;
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd ac nad yw wedi peidio â phreswyllo felly ers i ganiatâd gael ei roi iddo i aros yn y Deyrnas Unedig; a
- (d) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig.

(3) Person—

- (a) sy'n blentyn i ffoadur neu'n blentyn i briod neu i bartner sifil ffoadur;
- (b) ar y dyddiad y gwnaeth y ffoadur gais am loches, a oedd yn blentyn i'r ffoadur neu'n blentyn i berson a oedd yn briod neu'n bartner sifil i'r ffoadur ar y dyddiad hwnnw;
- (c) a oedd o dan 18 oed ar y dyddiad y gwnaeth y ffoadur gais am loches;

- (d) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd ac nad yw wedi peidio â phreswyllo felly ers i ganiatâd gael ei roi iddo i aros yn y Deyrnas Unedig; ac
- (e) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig.

Personau sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros ac aelodau o'u teuluoedd

5.—(1) Person sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros—

- (a) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd ac nad yw wedi peidio â phreswyllo felly er pan roddwyd caniatâd iddo i ddod i mewn neu i aros; a
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig.

(2) Person—

- (a) sy'n briod neu'n bartner sifil i berson sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros;
- (b) a oedd yn briod neu'n bartner sifil i'r person sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros ar y dyddiad y gwnaeth y person hwnnw—
 - (i) y cais am loches; neu
 - (ii) y cais am ganiatâd yn ôl disgrisiwn, pan na wnaed cais am loches;
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd ac nad yw wedi peidio â phreswyllo felly er pan roddwyd caniatâd iddo i ddod i mewn neu i aros yn y Deyrnas Unedig; a
- (d) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig.

(3) Person—

- (a) sy'n blentyn i berson sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros neu sy'n blentyn i briod neu i bartner sifil person sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros;
- (b) a oedd, ar y dyddiad y gwnaeth y person sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros—
 - (i) y cais am loches; neu
 - (ii) y cais am ganiatâd yn ôl disgrisiwn, pan na wnaed cais am loches,
 yn blentyn i'r person hwnnw neu'n blentyn i berson a oedd yn briod neu'n bartner sifil i'r person sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros ar y dyddiad hwnnw;

- (c) a oedd o dan 18 oed ar y dyddiad y gwnaeth y person sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros—
 - (i) y cais am loches; neu
 - (ii) y cais am ganiatâd yn ôl disgrisiwn, pan na wnaed cais am loches;
- (d) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd ac nad yw wedi peidio â phreswyllo felly ers i ganiatâd gael ei roi iddo i ddod i mewn neu i aros yn y Deyrnas Unedig; ac
- (e) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academaidd gyntaf y cwrs dynodedig.

Personau y rhoddwyd caniatâd iddynt aros fel personau diwladwriaeth ac aelodau o'u teuluoedd

6.—(1) Person y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academaidd gyntaf y cwrs dynodedig.

(2) Person—

- (a)—(i) sy'n briod neu'n bartner sifil i berson y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth; a
 - (ii) a oedd, ar ddyddiad y cais i gael caniatâd i aros, yn briod neu'n bartner sifil i berson y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academaidd gyntaf y cwrs dynodedig; ac
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd ac nad yw wedi peidio â phreswyllo felly ers i ganiatâd gael ei roi iddo i aros yn y Deyrnas Unedig.

(3) Person—

- (a)—(i) sy'n blentyn i berson y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth neu'n blentyn i briod neu i bartner sifil person y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth; a
 - (ii) a oedd, ar ddyddiad y cais i gael caniatâd i aros, yn blentyn i berson y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth neu'n blentyn i berson a oedd, ar ddyddiad y cais i gael caniatâd i aros, yn briod neu'n bartner sifil i berson y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth;

- (b) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig; ac
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd ac nad yw wedi peidio â phreswyllo felly ers i ganiatâd gael ei roi iddo i aros yn y Deyrnas Unedig.

(4) Yn y paragraff hwn, ystyr "dyddiad y cais i gael caniatâd i aros" yw'r dyddiad y gwnaeth person y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth gais i aros yn y Deyrnas Unedig fel person diwladwriaeth o dan y rheolau mewnfudo (o fewn yr ystyr a roddir i "immigration rules" yn adran 33(1) o Ddeddf Mewnfudo 1971(1)).

Gweithwyr, personau cyflogedig, personau hunangyflogedig ac aelodau o'u teuluoedd

7.—(1) Person—

- (a) sydd—
 - (i) yn weithiwr mudol AEE neu'n berson hunangyflogedig AEE;
 - (ii) yn berson cyflogedig Swisaidd neu'n berson hunangyflogedig Swisaidd;
 - (iii) yn aelod o deulu person a grybwyllir yn is-baragraff (i) neu (ii);
 - (iv) yn weithiwr trawsffiniol AEE neu'n berson hunangyflogedig trawsffiniol AEE;
 - (v) yn berson cyflogedig trawsffiniol Swisaidd neu'n berson hunangyflogedig trawsffiniol Swisaidd; neu
 - (vi) yn aelod o deulu person a grybwyllir yn is-baragraff (iv) neu (v);
- (b) yn ddarostyngedig i is-baragraff (2), sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig; ac
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir drwy gydol y cyfnod o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig.

(2) Nid yw paragraff (b) o is-baragraff (1) yn gymwys pan fo'r person sy'n gwneud cais am gymorth yn dod o fewn paragraff (a)(iv), (v) neu (vi) o is-baragraff (1).

8. Person—

(1) 1971 p. 77.

- (a) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig;
- (b) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir drwy gydol y cyfnod o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig; ac
- (c) sydd â hawlogaeth i gael cymorth yn rhinwedd Erthygl 10 o Reoliad (EU) Rhif 492/2011 y Cyngor ar symudiad rhydd ar gyfer gweithwyr⁽¹⁾.

Personau sydd wedi setlo yn y Deyrnas Unedig ac sydd wedi arfer hawl i breswyllo yn rhywle arall

9.—(1) Person—

- (a) sydd wedi setlo yn y Deyrnas Unedig;
- (b) a oedd yn preswyllo fel arfer yng Nghymru ac wedi setlo yn y Deyrnas Unedig yn union cyn ymadael â'r Deyrnas Unedig ac sydd wedi arfer hawl i breswyllo;
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar y diwrnod pan fydd tymor cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig yn dechrau mewn gwirionedd;
- (d) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir drwy gydol y cyfnod o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig; ac
- (e) mewn achos pan oedd y preswyllo fel arfer, y cyfeirir ato ym mharagraff (d), yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddibenion cael addysg lawnamser, a oedd yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir yn union cyn y cyfnod o breswyllo fel arfer y cyfeirir ato ym mharagraff (d).

(2) At ddibenion y paragraff hwn, mae person wedi arfer hawl i breswyllo—

- (a) os yw'r person hwnnw yn wladolyn o'r Deyrnas Unedig, yn aelod o deulu gwladolyn o'r Deyrnas Unedig at ddibenion Erthygl 7 o Gyfarwyddeb 2004/38 (neu ddibenion cyfatebol o dan Gytundeb yr AEE neu Gytundeb y Swistir) neu'n berson sydd â hawl i breswyllo'n barhaol sydd ym mhob achos wedi arfer hawl o dan Erthygl 7 o Gyfarwyddeb 2004/38 neu unrhyw hawl gyfatebol o dan Gytundeb yr AEE neu

(1) OJ Rhif L141, 27.05.2011, t. 1.

Gytundeb y Swistir mewn gwladwriaeth ac eithrio'r Deyrnas Unedig; neu

- (b) yn achos person sydd wedi setlo yn y Deyrnas Unedig ac sydd â hawl i breswyllo'n barhaol, os yw'r person hwnnw yn mynd i'r wladwriaeth o fewn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir y mae'n wladolyn ohoni neu y mae'r person y mae'n aelod o deulu mewn perthynas ag ef yn wladolyn ohoni.

Gwladolion UE

10.—(1) Person—

- (a) sy'n wladolyn UE ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig;
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd yn union cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig; a
- (d) mewn achos pan oedd y preswyllo fel arfer, y cyfeirir ato ym mharagraff (c), yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddiben cael addysg lawnamser, a oedd yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir yn union cyn y cyfnod o breswyllo fel arfer y cyfeirir ato ym mharagraff (c).

(2) Pan fo gwladwriaeth yn ymaelodi â'r Undeb Ewropeaidd ar ôl diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs a bod person yn wladolyn o'r wladwriaeth honno, trinnir y gofyniad ym mharagraff (a) o is-baragraff (1) i fod yn wladolyn UE ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig fel gofyniad sydd wedi ei fodloni.

Plant gwladolion Swisaidd

11. Person—

- (a) sy'n blentyn i wladolyn Swisaidd y mae ganddo hawlogaeth i gael cymorth yn y Deyrnas Unedig yn rhinwedd Erthygl 3(6) o Atodiad 1 i Gytundeb y Swistir;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs dynodedig;
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir drwy gydol y cyfnod

o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academaidd gyntaf y cwrs dynodedig; a

- (d) mewn achos pan oedd y preswyllo fel arfer, y cyfeirir ato yn is-baragraff (c), yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddiben cael addysg lawnamser, a oedd yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir yn union cyn y cyfnod o breswyllo fel arfer y cyfeirir ato yn is-baragraff (c).

Plant gweithwyr Twrcaidd

12.—(1) Person—

- (a) sy'n blentyn i weithiwr Twrcaidd;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academaidd gyntaf y cwrs dynodedig; ac
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd, y Swistir a Thwrci drwy gydol y cyfnod o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academaidd gyntaf y cwrs dynodedig.

(2) Yn y paragraff hwn, ystyr "gweithiwr Twrcaidd" yw gwladolyn Twrcaidd—

- (a) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd; a
- (b) sy'n cael, neu sydd wedi cael, ei gyflogi'n gyfreithlon yn y Deyrnas Unedig.

Personau sydd â chaniatâd i aros o dan adran 67

13.—(1) Person—

- (a) sydd â chaniatâd i aros o dan adran 67;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academaidd gyntaf y cwrs; ac
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd er pan roddwyd caniatâd iddo i aros o dan adran 67.

(2) Person—

- (a) sy'n blentyn i berson sydd â chaniatâd i aros o dan adran 67;
- (b) a oedd, ar ddyddiad y cais i gael caniatâd i aros, yn blentyn dibynnol i'r person sydd â chaniatâd i aros o dan adran 67;
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academaidd gyntaf y cwrs; a
- (d) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd er pan

roddwyd caniatâd i riant y person i aros o dan adran 67.

(3) Yn y paragraff hwn, ystyr “dyddiad y cais i gael caniatâd i aros” yw’r dyddiad y gwnaeth y person sydd â chaniatâd i aros o dan adran 67 y cais a arweiniodd at y person hwnnw yn cael caniatâd i aros yn y Deyrnas Unedig.